

Obrazac 5

Ministarstvo kulture i medija

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kinematografiji

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 05. do 25. novembra 2025. godine

Način sprovođenja javne rasprave:

Ministarstvo kulture i medija sprovelo je javnu raspravu upućivanjem poziva građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju predmetnog nacrta.

Zainteresovani subjekti su komentare, predloge i sugestije mogli da dostave u pisanom ili elektronskom obliku, putem pošte ili direktno na pisarnicu Ministarstva (svakog radnog dana od 09.00h do 11.00h i od 12.00h do 14.00h) i na e-mail adrese: sara.brajkovic@mku.gov.me i ognjen.damjanovic@mku.gov.me.

U okviru javne rasprave održan je okrugli sto dana 20. novembra 2025. godine (četvrtak), u multimedijalnoj sali u prizemlju, u Ministarstvu kulture i medija, na adresi Njegoševa, broj 83, 81250 Cetinje, u terminu od 10 do 12 časova.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

Marija Tomović, v. d. sekretarka Ministarstva kulture i medija

Aleksandra Božović, direktorica JU Filmski centar Crne Gore

Vučić Četković, poslovni direktor JU Muzički centar Crne Gore

Nemanja Bečanović, rukovodilac arhiva JU Crnogorska kinoteka

Ognjen Damjanović, samostalni savjetnik III za filmsku i pozorišnu djelatnost u Ministarstvu kulture i medija

Sara Brajković, samostalna savjetnica III u Direktoratu za kulturno-umjetničko stvaralaštvo

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: U periodu trajanja javne rasprave dostavljen je objedinjen predlog od strane Zajednice opština Crne Gore / JU Kulturni centar Bar.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Red. br.	Podnosilac sugestije primjedbe, komentara	Sugestija, primjedba, komentar	Odgovor na sugestiju, primjedbu i komentar
1.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	Uvođenje trogodišnjeg Plana razvoja kinematografije predstavlja iskorak ka fleksibilnijem upravljanju sektorom, jer omogućava brže prilagođavanje promjenama na tržištu i u produkcijskom okruženju.	Predlog se prihvata. Plan razvoja kinematografije donosiće

		Međutim, uporedna evropska praksa pokazuje da strateški dokumenti ove vrste obično obuhvataju period od četiri do pet godina. Razlog za to je činjenica da razvoj kinematografije - uključujući produkciju, razvoj publike, infrastrukturne projekte i međunarodne koprodukcije, zahtijeva duže vremenske cikluse kako bi se rezultati mogli realno planirati i mjeriti. Trogodišnji period može biti prekratak za strateške procese koji obuhvataju razvoj filmskih kapaciteta, investiranje u mrežu bioskopa, digitalizaciju, razvoj filmske edukacije i koprodukcijskih partnerstava.	se na period od četiri godine.
2.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	Nacrt zakona ne propisuje obavezu sprovođenja javne rasprave tokom izrade Plana razvoja. U praksi evropskih zemalja (npr. Slovenija, Hrvatska, Estonija, Danska), strateški dokumenti u oblasti kinematografije se redovno pripremaju uz široke konsultacije sa proizvođačima, autorima, distributerima, prikazivačima, lokalnim zajednicama i strukovnim udruženjima. Izostanak obavezne javne rasprave može dovesti do nedovoljno inkluzivnog procesa, u kojem se pojedine potrebe sektora ne vide, dok se drugi prioriteti mogu neopravdano favorizovati. U tom smislu, uvođenje formalne obaveze javne rasprave, uključujući objavu nacrt Plana, rokove za komentare, kao i obavezu da se obrazloži prihvatanje ili odbijanje pristiglih sugestija, značajno bi povećalo transparentnost i kvalitet strateškog dokumenta.	Ne prihvata se. Članom 3 Nacrta zakona kojim se mijenja član 6 važećeg Zakona o kinematografiji, propisana je obaveza uključivanja predstavnika lokalnih samouprava, nevladinih organizacija, strukovnih udruženja i drugih organizacija koje su registrovane za obavljanje djelatnosti kinematografije, kao i istaknutih stvaralaca iz ove oblasti, na koji način se obezbjeđuje puna transparentnost ovog procesa i inkluzivnost svih relevantnih subjekata.
3.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	Brisanjem finansijskih kriterijuma i procentualnih odrednica za određivanje statusa domaćeg djela, Nacrt zakona ostavlja prostor za široke i potencijalno zloupotrebijive interpretacije. Bez jasnog finansijskog okvira, gotovo svaki projekat u kojem postoji formalno prisustvo crnogorskog producenta mogao bi se kvalifikovati kao domaći, čak i u situacijama kada je stvarno kreativno, finansijsko i produkciono učešće minimalno ili simbolično. Ovo odstupa od standarda koji se primjenjuju u evropskoj i regionalnoj praksi: Slovenija, Hrvatska i Srbija zadržavaju striktno finansijske pragove koji određuju status manjinske i većinske koprodukcije. Evropska konvencija o kinematografskoj koprodukciji takođe predviđa minimalne stepenike finansijskog učešća (najčešće 10% kao minimum za manjinu). Uobičajena praksa: Manjinska koprodukcija: 10-20% finansijskog učešća domaćeg producenta. Većinska koprodukcija: 50% i više.	Predlog se prihvata. Prihvata se predlog i ostaju odredbe propisane važećim Zakonom.

		Ovi procenti nisu samo administrativna formalnost, oni predstavljaju zaštitni mehanizam kojim se sprječava situacija da se strani projekti predstavljaju kao domaći kako bi ostvarili prava, beneficije ili podsticaje namijenjene razvoju nacionalne kinematografije. Ukoliko se finansijski kriterijumi u potpunosti uklone, postoji rizik da: - dođe do povećanog broja formalnih koprodukcija bez suštinskog crnogorskog doprinosa, - crnogorski filmski fond bude preopterećen projektima koji nemaju kulturni ni industrijski značaj za državu, - domaći autori i producenti budu marginalizovani, - statistički podaci o nacionalnoj produkciji izgube svoju realnu vrijednost. Zato se preporučuje da se u zakon ponovo uvedu ili preciziraju minimalni procenti finansijskog i kreativnog učešća domaćeg producenta, kako bi se zaštitila autentičnost i razvoj nacionalne kinematografije.	
4.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	Povećanje podsticaja na 30% + dodatnih 5% predstavlja značajan iskorak i usklađeno je sa najkonkurentnijim modelima u regionu (Hrvatska, Srbija, Slovenija), gdje podsticaji iznose između 25% i 35%. Ovaj korak jasno pozicionira Crnu Goru kao atraktivnu destinaciju za filmske produkcije. Međutim, nacrt zakona ne definiše ključne elemente koji su u evropskim praksama standardizovani i predstavljaju osnov za transparentno i predvidivo funkcionisanje podsticajnog sistema: 1. Prihvatljivi troškovi Većina evropskih zemalja detaljno precizira šta se može smatrati prihvatljivim troškom (npr. dnevnica, smještaj, honorari, iznajmljivanje opreme, postprodukcija, lokacije, logistika, angažman domaće radne snage). Bez ovoga postoji prostor za različita tumačenja i neravnomjernu primjenu kriterijuma. 2. Obaveza nezavisne finansijske revizije Regionalno je uobičajeno da se nakon završetka projekta radi nezavisna revizija troškova, kako bi se potvrdila stvarna opravdanost izdataka prije isplate povraćaja. Time se smanjuje rizik od zloupotreba i povećava vjerodostojnost sistema, posebno prema stranim investitorima. 3. Ograničenje godišnjeg budžeta (tzv. "cap") Većina država uvodi godišnje ograničenje ukupnog iznosa koji država može isplatiti za podsticaje, kako bi sistem bio održiv. Bez ovakvog mehanizma, postoji mogućnost prevelikog pritiska na budžet u godinama kada se prijavi veliki broj projekata.	Ne prihvata se. Ključni elementi koji su u evropskim praksama standardizovani i predstavljaju osnov za transparentno i predvidivo funkcionisanje podsticajnog sistema propisani su Uredbom o bližim kriterijumima, načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela sredstava utrošenih za proizvodnju kinematografskog djela („Sl. list Crne Gore“, br. 54/2017).

5.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	Uvođenje jedinstvene kontakt tačke na lokalnom nivou predstavlja važan administrativni iskorak i potencijalno značajno olakšava proces izdavanja dozvola i pružanja informacija producentima, naročito stranim produkcijama koje očekuju centralizovanu i pouzdanu komunikaciju. Međutim, djelotvornost ove mjere u praksi zavisi od nekoliko ključnih faktora koji trenutno nijesu definisani nacrtom zakona. Prije svega, ne postoje jasno propisane nadležnosti kontakt tačke, što može dovesti do različitih modela primjene između opština od visoko funkcionalnih do potpuno formalnih i neoperativnih. Drugo, nedostaju standardizovane procedure i minimalni tehničko- organizacioni standardi (način komunikacije, rokovi odgovora, ažuriranje dokumenata, obavezan sadržaj informacija). U većini evropskih zemalja i u regionu, posebno u Hrvatskoj i Sloveniji, postojanje takve kontakt tačke podrazumijeva vrlo jasne protokole i smjernice. Takođe, zakon ne predviđa jasne rokove u kojima lokalna samouprava mora reagovati, što može predstavljati rizik za produkcije koje rade u striktnom vremenskom okviru i očekuju pravovremene odgovore. U praksi filmske industrije, kašnjenje od nekoliko dana može dovesti do značajnih logističkih i finansijskih gubitaka. Zbog svega navedenog, potrebno je jasnije definisati okvir rada kontakt tačke, uvesti obavezu minimalnih standarda i uspostaviti odgovornost lokalnih samouprava u slučaju nepostupanja ili prekoračenja rokova.	Ne prihvata se. Intencija zakonodavca je bila da se stvore uslovi za brži, efikasniji i transparentniji sistem izdavanja dozvola, što je posebno važno za inostrane produkcije, s tim što je zakon ostavio mogućnost svim jedinicima lokalne samouprave da samostalno pronađu model koji bi omogućio efikasnost ovoga procesa. S tim u vezi, lokalne samouprave će moći da odrede da li će kontakt tačka biti sadržana u jednom ili više zaposlenih, da li će kontakt tačka biti organizovana na nivou organa lokalne uprave i sl. Lokalne samouprave će biti u prilici da u saradnji sa JU Filmski centar i strukovnim udruženjima, pronađu najbolji model organizovanja kontakt tačke, kako ovi procesi ne bi doveli do značajnih logističkih i finansijskih gubitaka. Takođe, dodatne aktivnosti koje se planiraju u saradnji Ministarstva kulture i medija i JU Filmski centar Crne Gore, a u cilju efikasne implementacije ovog zakonskog rješenja, ogledaju se u pripremi Priručnika, koji će na bliži način dati sva neophodna pojašnjenja u postupku izdavanja dozvola, uz organizovanje obuka za jednice lokalne samouprave.
6.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	Proširivanje nadležnosti Crnogorske kinoteke, posebno u dijelu konzervacije, prezervacije i restauracije filmske građe, predstavlja opravdan i nužan iskorak. Međutim, u nacrtu nedostaje jasno definisan model finansiranja za povećani obim poslova. Restauracija i digitalizacija filmskog materijala spadaju u najskuplje procese u audio-vizuelnom sektoru i u evropskoj praksi gotovo	Ne prihvata se. Zakonom o kulturi, godišnjim budžetima, kao i planovima rada ustanove regulišu se načini, oblici i izvori finansiranja koji se odnose na rad JU

		nikada nisu u potpunosti pokriveni redovnim budžetom ustanove. Zbog toga zakonodavstvo u regionu (Slovenija, Hrvatska, Srbija) propisuje jasne izvore finansiranja; posebne fondove, obavezne budžetske linije ili mogućnost apliciranja na međunarodne programe. Bez preciziranja tih mehanizama, postoji rizik da se obaveze Kinoteke formalno prošire, ali ostanu neizvodljive u praksi.	Crnogorska kinoteka. Zakonom o kinematografiji nijesu pojedinačno predviđeni oblici i obim finansiranja ustanova, niti JU Crnogorska kinoteka, niti JU Filmski centar Crne Gore.
7.	Zajednica opština / JU Kulturni centar Bar	U članu 10 kojim se dodaje novi član 20a, u novom članu poslije stava 3 dodati novi stav koji glasi: „Način rada, popis, sadržaj i dostupnost dokumentacije neophodne za sprovođenje postupka i dobijanje odobrenja za snimanje kinematografskog djela urediće se posebnim aktom koje donosi Ministarstvo.” Obrazloženje: U članu 10 dodaje se novi član 20a, kojim se uvodi jedinstvena kontakt tačka, i propisuje obaveza svake lokalne samouprave da imenuje jedinstvenu kontakt tačku za informacije o postupcima i zahtjevima za snimanje kinematografskog djela. Predloženim članom se ne utvrđuju precizne nadležnosti kontakt tačke, niti standardizovane procedure i minimalni tehničko-organizacioni standardi (način komunikacije, rokovi odgovora, ažuriranje dokumenata, obavezan sadržaj informacija).	Ne prihvata Obrazloženje dato tačkom 5 ovoga Izvještaja.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Cetinje, 08.12.2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno Strategije: Direktorat za kulturno- umjetničko stvaralaštvo

MINISTARKA

Tamara Vujić

dr. Tamara Vujić

